

AKÇAKÖY'ÜN İNSANLARI KARINCADIR

Karatepe'nin göğsüne, ardıcın dibine uzanmışım. Yüksek göklerin altında, köyden, komşulardan, anamdan, kardeşlerimden uzakta, gölgede yatıyorum. Kırmızı nar gibi yanan güneş, insanların üstüne olanca ateşini döküyor. Akçaköy'ün insanları kırlarda ekin biçiyor. Biçtiklerini kağıyla harman yerine taşıyor. Sürüp savuracaklar, yıl boyu yemek için ambara taşıyacaktı. Bunun için yanıp kavruluyorlar.

Tam önümde bir karınca yuvası. Az ötede bir başkası. Uzakta, yakında bir sürü. Onlar da durmadan yem yiyecek taşıyorlar. Başlarında buyuran var gibi, düzenle gidip geliyorlar. Bir otu, bir çöpü, ufacık bir tohumu, bir arpa tane-

sini, kimi tek başına, kimi iki üç birleşerek, alıp götürüyor. Yönleri yuvalarına doğru. Durmadan gidip geliyorlar. Güneş onları da kavuruyor.

Bizim köylüler, işin üstüne, birbirleriyle yarışır gibi saldıdır. Bir ucu arpaları kurtarmadan, bir ucu buğdaylara girer. Bir ucu orakla, tırmıkla uğraşırken, bir ucu harman yerine deste çeker. Bir ucu birinci harmanda iken, bir ucu ikinciyi, üçüncüyü savurur. Tınaz yelleri her zaman uygun esmez. Uzun uzun bekleyip, kimi zaman Tanrı'ya, kimi zaman yele yalvarırlar. Esince de, tozlar komşunun üstüne gidecekmiş, gözüne dolacakmış demeden, yabayı alıp girişirler. Hele arpanın tozu öyle yakar ki! Bol bolamat su da yoktur, yıkasınlar. Kaşındırır ha kaşındırır. Tınaz tozları, insanların zaten çok olan çilesini daha da çoğaltır.

“Herkes bitirdi, biz bitiremedik!”

“Eller bizi kınar, nerelere gidelim?”

“Ellerden arkalara kaldık tüüüüh!”

Kimi zaman kendilerini, kimi zaman birbirlerini suçlayıp, durmadan söylenirler:

“Gün doğasıya yatıyorsun! Horozlar ötüyor, şafaklar söküyor, hâlâ yataktasın! Bu kadar uyursan işler biter mi? Eller horozlardan erken uyanıyor! Ferik Ali'yi görmedin mi? Hiç üstüne güneş doğduruyor mu? Çiftçi dediğin öyle olacak! Biz zaten hep arkalara kalırız! Ha bir yıl da ellerden erken davranalım, ne olur?”

Kimse komşusuna çıkışamaz, yakıcı güneşten, kaşındırıcı tozdan yakınamaz. “Arkadaş ne oluyorsun, uçacak mısın? İki gün daha sabret, el ele verelim, önce seninkini, sonra benimkini savuralım, daha sinerli, sevgili olur! Bugün Gemiş Gedîği'nden esiyor, yarın Yaka Gedîği'nden eser; arpa toz-

larını birbirimizin üstüne yollamayalım!” diyemez.

Uzaktan bakarak, yerle gök arasında kıpırdayıp duran komşularımızı seçiyorum. Harman yerinin yeşilini örten tozların arasında karıncalar gibi o yana bu yana gidip geliyorlar. Horozlardan erken uyananlar, arkası olanlar harman yerine inmiş bile! Anamgil, Kızılöz'de mi, yoksa yayla yolunda mı biçiyorlar? Bakıyorum, bakıyorum. Görünmüyorlar.

Babam biraz serin adamdır. Anamın söylenmesine aldırmaz.

“Bir gün önce olacağına, beş gün sonra olsun! Arkamdan atlı mı kovalıyor? Öyle Ferik Ali gibi, Göcen Veli gibi koşturamam! Yaz var, kış var, ıvecek ne iş var?” der, bir sigara sarar.

Anam, en çok anam duyar evin sorumluluğunu. Karda buzda “Çııvı!” diye esip savuran kışın korkusunu en çok o çeker. Babama çıkışmanın yararı olmadığını görüp kardeşlerime döner. Yerden bir taş alıp Ramazan'a, bir taş alıp Zekiye'ye savurur. Mehmet Ağabey'imi sıkıştırır. Başları beyinleri pişer kardeşlerimin.

“Sıcağı bahane etmeyin! Yaz bu, elbet sıcak olacak! Yazın başı pişmeyenin, kışın aşı pişmez! Uzun boylu babanız, eski aklı erik ataların sözlerini söyler durur, acaba bunu niçin söylemez? Onda biraz çaba olsa, ben şimdi böyle mi olurum? Bu yıl da ellerin ardına kaldık!”

Babamdan, kardeşlerimden, beklediği çabanın çıkmadığını görüp kendini parçalar. Eve gelince de akşamın azığını kayırır.

Karatepe'nin göğsü serindir. Sanki ben o evin çocuğu değilim. Sanki bambaşka mutlulukları hak etmiş biriyim. Karatepe'nin göğsüne uzanmış, ardıc gölgesinde yatıyorum.

Yukardan ateşini döken güneşi görmüyorum, arpa tozunun kaşıntılarını duymuyorum. Karatepe'nin eteğinde bostan bekliyorum. Bizim köylü Yandım Ali ile, Örencikli Gök Sultan ile arkadaşlık ediyorum.

BOSTAN BEKÇİSİ

Çoban Yandım Ali, iri yapılı, çam yarması bir delikanlıydı. Yirmisini aşmış, askerliğini yapmıştı. Ben de yedi yaşındayım.

Bostan, yaya yürüyüşüyle köye bir saat; babamın olağanüstü bir başarısı gibi her yerde konuşuluyor. Tohumları, yıllar süren askerliğinde, belki de İngilizler'e tutsak olduğu yerlerden getirmiş, burada üretmiş.

Tam bir kır bostanıydı. Ne arık var, ne su. Ama yemyeşil. Çiçeklerine arılar konup kalkıyor. Babam önceleri arpa buğday ektiğimiz tarlayı nadas niyetine aktarıp ikilemiş; hafif derin çukurlar açarak bostan tohumlarını gömdü. Bu çukurlara "emmen" diyor.

Her emmeden kısa sürede üçer dörder fide çıktı. Köyün gelip geçmiş insanları, “İki çapa bir su!” demiş. Babam bu atasözünün anlamını iyi biliyor. Bir elinde tüfek, bir elinde çapa, sabah erkenden Karatepe’ye gidiyor. Kimi günler yanına bizi de alıyor. Fidelerin dibini durmadan çapıyor. Kartıptı dolduruyor. Ufacık bir ot gördü mü koparıyor. Karatepe’nin eteğindeki çamları, çalılarının dibinden bulduğu kabuk, yaprak çürüklerini toplayıp getiriyor, emmenlere döküyor. İşini bitirince de yandaki Örencik Köyü’ne doğru geçiyor; kekliktir, tavşandır vurup geliyor. İlk günler birlikte köye dönüyorduk. Coşkulu coşkulu konuşuyor yürürken.

Karşılaştığımız köylüler soruyor:

“Eee, anlat bakalım Kara Veli Dayı! Senin bostan bu yıl da acar olacak mı? Bu yıl da kavun karpuz görecektir miyiz bol bol?”

Keh keh keh gülüyor:

“Onca bakımı size yapsam, dibinizi her gün çapsam, çamların çalılarının ümüsünü getirip döksem, siz de acar olursunuz! Neden soruyorsunuz olacak mı, olmayacak mı?”

Sonunda görüldü. Tekne büyüklüğünde karpuzlar, testi büyüklüğünde kavunlar, pembe sarı renkleriyle, yeşil yapraklarıyla tarlanın yüzünü doldurdu.

Sadece bunlar mı?

Tarlanın birazına da pamukla susam ekti. Bizim burarlarda görülmuş değil. Herkes sanıyor ki, topraklarımızda yalnız arpa, buğday olur, pamuk, susam olmaz. Onca bakımı görünce pamuklarla susamlar da davranıp kalktı. O yıl, ertesi yıllar gerçekten olağanüstü bir kırsal başarı oldu babamın işleri. Yer yerinden oynadı. Komşu köyler çalkalandı. Kendi de sevincinden uçtu.